

## ROSYJSKIE BASTIONY A2/AD [ANALIZA]

---

Od pewnego czasu Federacja Rosyjska koncentruje siły i środki oraz rozbudowuje infrastrukturę wojskową w newralgicznych punktach swojej strefy wpływów, które mają zapewnić jej militarną lub polityczno-wojskową obecność w regionie. Bastiony te pokrywają się zazwyczaj z obszarami, które określa się na zachodzie mianem tzw. bańki antydostępowej (A2/AD).

Rosyjskie militarne bastiony, a więc obszary szczególnej koncentracji sił i środków, zazwyczaj mają oddziaływanie nie tylko stricte militarne, ale i polityczno-wojskowe. Nie muszą one pokrywać się z obszarami określanymi jako „niedostępne” w mniemaniu strategii A2/AD, ale zazwyczaj tak jest. Nie ma więc wątpliwości, że jako militarne bastiony, a więc obszary istnienia antydostępowej „bańki” - rozumianej jako koncentracja środków przeciwlotniczych, przeciwrakietowych, przeciwokrętowych i walki radioelektronicznej - funkcjonują wszystkie bazy WMF (baza Floty Północnej na Półwyspie Kolskim, baza Floty Czarnomorskiej na Półwyspie Krymskim, baza Floty Bałtyckiej w obwodzie kaliningradzkim oraz baza Floty Oceanu Spokojnego na Półwyspie Kamczackim i w Kraju Nadmorskim). Spełniają one kryteria obszaru antydostępowego, do którego zalicza się efekторы przeciwlotnicze i przeciwrakietowe (systemy S-400, ewentualnie S-300), przeciwokrętowe (systemy Bastion-P), ewentualnie rakiety operacyjne (Iskander) oraz silne środki walki radioelektronicznej (systemy Krasucha, Murmańsk-BN i inne).

**Czytaj też:** [Koniec syryjskiej wojny w rękach Rosji. Warunkiem bezpieczeństwa Izraela \[ANALIZA\]](#)

Poza wspomnianymi obszarami - Kola, Krym, Kaliningrad, Kamczatka - „bańkę” A2/AD Rosjanie rozwijają także w bazie Chmejmim w Syrii. Zdaniem autora do bastionów rozumianych jako obszar silnego oddziaływania polityczno-wojskowego i obecności militarnej, chociaż nie typowej „bańki” antydostępowej, zaliczyć można także zagraniczne bazy Federacji Rosyjskiej - 102 w Armenii (988 Pułk OPL S-300) i 201 w Tadżykistanie.

Kwestią dyskusyjną pozostaje czy wymienione wyżej bazy można zaliczyć do typowych „baniek” A2/AD, ale nie ulega wątpliwości, że mają one ogromne znaczenie polityczno-wojskowe w poszczególnych regionach. Co więcej, w dowolnej chwili, analogicznie jak w przypadku Syrii, można w trybie alarmowym przemieścić do nich odpowiednie siły i środki, i w ciągu kilku dni przekształcić je w obszary „antydostępowe”. Jak pokazał przypadek interwencji syryjskiej oraz liczne manewry, nie ma żadnego problemu z alarmowym, lotniczym, jednoczesnym przemieszczeniem do dowolnej bazy rosyjskiej np. systemów WRE Krasucha, przeciwlotniczych S-400 i operacyjnych Iskander. Te ostatnie zresztą często w ramach manewrów i ćwiczeń przebazowywano w dowolne miejsca, w tym także do 201 bazy w Tadżykistanie.

Wracając do klasycznych bastionów, rozumianych jako obszary antydostępowe A2/AD, mamy tam rozwinięte elementy wojsk obrony przeciwlotniczej i przeciwrakietowej (ros. PWO/PRO), walki radioelektronicznej (ros. REB), wojsk rakietowych obrony brzegowej i innej infrastruktury (lotniska,

dowództwa, składy, koszary, węzły łączności etc.).

**Czytaj też:** [Rakiety Javelin na Ukrainie celem rosyjskiej propagandy \[KOMENTARZ\]](#)

Nie trudno zauważyć, że rosyjskie bastiony, zwłaszcza bańki A2/DA, koncentrują się na północnych, zachodnich i południowych rejonach Federacji, z „odkrytym” obszarem środkowej i wschodniej Rosji. W ostatnim czasie wskazuje się na to, że obszar na wschód od Uralu, a więc centralne i wschodnie okręgi wojskowe są znacząco gorzej uzbrojone i wyposażone niż kierunki: północny (arktyczny), zachodni (europejski) i południowy (kaukaski). Bazy Floty Oceanu Spokojnego na Kamczatce i w Kraju Nadmorskim są tutaj wyjątkiem. Generalnie jednak można natknąć się na analizy, iż Daleki Wschód jest zupełnie odsłoniętą flanką Federacji Rosyjskiej, gdzie nie istnieje np. zwarta obrona PWO i PRO, a sprzęt wojsk lądowych (i nie tylko) zasadniczo gorszego sortu. Problem leży oczywiście także w samej rozległości centralnego i wschodniego okręgów wojskowych, a już szczególnie trudna sytuacja jest w przypadku Kuryli (dywizjon Bastion-P na wyspie Iturup) jako obszaru izolowanego.



WYRZUTNIA POCISKÓW K-300P BASTION. FOT. MIL.RU

W takim ujęciu obrona jest punktowa i słynna bańka A2/DA, na przykład na Kamczatce (Pietropawłowsk-Kamczacki) i Kraju Nadmorskim (Władywostok/Nachodka), jest zarazem wyrazem słabości – jest to silnie broniony obszar wokół którego rozciąga się strefa słabo broniona lub niebroniona. Takich stref w europejskiej części FR jest znacznie mniej.

Dopiero niedawno rozpoczęto transfer nowszego uzbrojenia na Daleki Wschód, ale i tak nie jest to kierunek priorytetowy. Warto w tym miejscu podać przykład potężnego systemu WRE Murmańsk-BN, który wchodził na uzbrojenie flot Północnej, Czarnomorskiej i Oceanu Spokojnego właśnie w takiej,

dość znaczącej, kolejności. Podobnie było z innym rodzajem sprzętu, który można zaliczyć jako element wzmacniania bastionów pod kątem antydostępowości (tworzenia baniek A2/AD), czyli uniwersalnymi systemami raketowymi Bastion-P, zdolnymi razić cele morskie i lądowe. Przebieranie brygad raketowych obrony wybrzeża w kompleksy Bastion-P, które obserwujemy w ostatnich latach, także jest symptomatyczne - najpierw otrzymała je Flota Czarnomorska, potem Północna, a następnie Oceanu Spokojnego.

**Czytaj też:** [Rosyjska armia rozpoczyna budowę Tarczy Rosji \[ANALIZA\]](#)

Chociaż nie można oprzeć się wrażeniu, iż przeceniane są rzeczywiste zdolności obszarów w obrębie „baniek” A2/DA, to nie ma raczej wątpliwości, że rozbudowa bastionów militarnych, o których mowa w niniejszej analizie, ma znaczenie nie tylko stricte militarne, ale także polityczne i – co także istotne – propagandowe.

---

**Aneks 1:** Wybrane siły i środki niektórych rosyjskich bastionów (baniek A2/AD), odpowiednio komponenty: przeciwlotniczy/przeciwrakietowy, raketowy, walki radioelektronicznej (dane poglądowe).

### 1. Latakia, Syria

- Pododdziały wydzielone do misji ekspedycyjnej;
- Dwie baterie systemu S-400 w Chmejmim i w Masjaf, bateria systemu S-300 w Tartus;
- Prawdopodobnie bateria systemu Bastion-P w Masjaf;
- System WRE **1RŁ257 Krasucha-4 w Chmejmim.**

### 2. Kaliningrad

- 2 dywizjony S-400 183 Pułku OPL Floty Bałtyckiej, dwa dywizjony S-300PS 1454 Pułku OPL;
- 25 Samodzielna Brygada Rakietowa Obrony Wybrzeża (Bastion-P);
- 152 Samodzielna Brygada Rakietowa (Iskander-M, Toczka-U?);
- 841 Centrum Walki Radioelektronicznej.

### 3. Półwysep Krymski

- 31 Dywizja Obrony Przeciwlotniczej (PWO) w składzie dwóch pułków: 12 Pułk OPL i 18 Pułk OPL (S-300PM i S-400);
- 15 Samodzielna Nadbrzeżna Brygada Artyleryjsko-Rakietowa (1 dywizjon Bastion-P, 2 dywizjon stacjonarne Utios, 3 dywizjon Bał). Planowane stacjonarne Bastion-S;
- 475 Centrum Walki Radioelektronicznej (m.in. system rozpoznawczo-zakłócający wielkiej mocy Murmańsk-BN).

### 4. Półwysep Kola

- 1 Dywizja Obrony Przeciwlotniczej (PWO) w składzie trzech pułków: 531 Pułk OPL, 583 Pułk OPL, 1528 Pułk OPL (S-300PM i S-400);
- 536 Samodzielna Brygada Rakietowa Obrony Wybrzeża (Bastion-P);
- 186 Centrum Walki Radioelektronicznej (m.in. system rozpoznawczo-zakłócający wielkiej mocy Murmańsk-BN; w 2017 nowe systemy Swiet i Samarkand).

## 5. Kamczatka

- 3 dywizjony S-400 1532 Pułku OPL Floty Oceanu Spokojnego;
- 520 Samodzielna Brygada Raketowa Obrony Wybrzeża (Bastion-P);
- 471 Centrum Walki Radioelektronicznej (m.in. system rozpoznawczo-zakłócający wielkiej mocy Murmańsk-BN).

## 6. Władywostok/Nachodka

- 2 dywizjony S-400 589 Pułku OPL;
- 72 Samodzielna Brygada Raketowa Obrony Wybrzeża (Bał, dywizjon Bastion-P);
- 474 Centrum Walki Radioelektronicznej

## 7. Noworosyjsk

- 2 dywizjony S-400 1537 Pułku OPL;
- 11 Samodzielna Brygada Raketowa Obrony Wybrzeża (Bastion-P, Bał).

### Uwagi:

1. Miejsca dyslokacji poszczególnych związków taktycznych należy brać jako orientacyjne jako, że są to systemy mobilne;
2. Centrum każdej z „baniek” ma także rozbudowaną obronę strefową, przykładowo w zakresie systemów przeciwlotniczych i przeciwraketowych będą to nie tylko efekторы dalekiego zasięgu, ale także średniego czy krótkiego (Buk, Tor, Pancyr);
3. Efekторы rozmieszczone w „bańkach” A2/DA mogą zostać szybko wzmocnione/uzupełnione np. transportem lotniczym.

---

**Aneks 2:** Wykaz obszarów antydostępowych A2/AD wg amerykańskiego think-thanku ISW (Institute for the Study of War); stan na sierpień 2016 r. (systemy S-300 i S-400).

1. Kaliningrad;
2. Murmańsk/Polarnyj;
3. Sankt Petersburg;
4. Moskwa;
5. Sewastopol;
6. Noworosyjsk;
7. Nowosybirsk;
8. Władywostok/Nachodka;
9. Pietropawłowsk-Kamczacki;
10. Nowa Ziemia;
11. Tiksi;
12. Chmejmim.